

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej, zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 130/2020 z 29. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 130/2020 z 29. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o priznanie náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) viedol pod sp. zn. 17 Cpr 11/2017 na návrh sťažovateľky

v procesnom postavení žalobkyne konanie o určenie, že skončenie pracovného pomeru sťažovateľky výpoveďou zo strany žalovaného je neplatné a pracovný pomer sťažovateľky u žalovaného trvá, a o zaplatenie náhrady mzdy.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 17 Cpr 11/2017-229 z 12. decembra 2018 zamietol žalobu sťažovateľky a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Po podaní odvolania Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 CoPr 8/2019 z 10. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a priznal žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Rozsudok odvolacieho súdu napadla sťažovateľka 12. marca 2020 dovolaním, ktoré odôvodnila existenciou vady v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky sčasti podľa § 447 písm. c) CSP a sčasti podľa § 447 písm. f), keďže dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nepreskúmateľné, svojvoľné, arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, keďže sa jej nedostalo odpovedí na podstatné a relevantné námietky uplatnené v dovolaní.

8. Vzhľadom na to, že dovolací súd pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP vychádzal zo svojej striktno formalistickej ustálenej judikatúry a nezohľadnil obsah práva na spravodlivý proces v celom komplexe, považuje sťažovateľka za nevyhnutné, aby bolo napadnuté uznesenie podrobené ústavnému prieskumu.

9. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu súvisiace s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP považuje sťažovateľka za „*strohé... právne svojvoľné, nezákonné a ústavne non-konformné*“, pričom poukazuje na neprípustne zužujúci výklad pojmu „*ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu*“ najvyšším súdom.

10. Sťažovateľka zastáva názor, že dovolací súd, ktorý nezhojil chyby súdov nižšej inštancie a nevykonal nápravu, zasiahol neprípustným spôsobom do jej označených základných práv podľa ústavy, listiny, charty a práva podľa dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 listiny, čl. 47 charty a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

12. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

13. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

14. Sťažovateľka namietané porušenie označených práv odôvodňuje predovšetkým nedostatočným odôvodnením a nepreskúmateľnosťou napadnutého uznesenia, ako i nesprávnym výkladom relevantných ustanovení Civilného sporového poriadku.

15. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky, pričom zistil, že sťažovateľka v dovolaní uplatnila oba dovolacie dôvody, teda podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, a tiež dovolací dôvod nesprávneho právneho poučenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), pričom prípustnosť dovolania vyvodila z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že dovolací súd dospel k záveru, že čo sa týka dôvodu podľa § 431 ods. 1 CSP v zmysle uplatnenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP,

je dovolanie neprípustné, pretože nezistil v konaní odvolacieho či prvoinštančného súdu namietanú vadu.

17. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uvádza:

„V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení rozhodnutí súdy citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery; vysvetlili tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považovali za správne žalobu zamietnuť (prvoinštančný súd), resp. toto rozhodnutie potvrdiť (odvolací súd). Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli splnené predpoklady použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a že vykonaným dokazovaním bola preukázaná existencia organizačnej zmeny, nadbytočnosť zamestnanca, ako aj príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca. Podrobne sa vysporiadal aj so všetkými námietkami neplatnosti výpovede. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu...“

18. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd v zhode so skutkovým stavom zisteným prvostupňovým súdom a jeho závermi (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) v napadnutom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, rovnako tak sa zaoberal najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviedol dostatočným spôsobom dôvody pre potvrdenie prvoinštančného rozsudku.

19. Dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia predovšetkým poukazuje na to, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) je z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP irelevantná.

20. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého unesenia najvyšší súd uvádza:

„Otázkou takej (skutkovej) povahy je v danom prípade napríklad otázka existencie príčinnej súvislosti medzi príčinou (organizačnou zmenou) a následkom (nadbytočnosťou žalobkyne). Príčinná súvislosť sa nepredpokladá; jej existencia sa musí preukázať na podklade skutkových zistení obstaraných v procese dokazovania. Z vyriešenia skutkovej otázky tiež vyplynul skutkový záver súdov oboch inštancií, že žalovaná nepredstierala prijatie organizačného opatrenia a nekonala v úmysle poškodiť žalobkyňu na jej právach. Rovnako má skutkovú podstatu otázka, či pracovná náplň novoprijatého zamestnanca je alebo nie je totožná s pracovnou náplňou žalobkyne, resp. či nový zamestnanec (ne)prevzal výkon dovtedajších činností žalobkyne. Z obsahu jej dovolania v tejto časti možno vyvodit', že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, resp. s riešením právnej otázky, či bola daná príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou zamestnávateľa a daním výpovede. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.“

21. Dovolací súd poukázal na závery vyplývajúce z jeho špecifikovaných rozhodnutí a dospel k presvedčeniu, že v právnych otázkach, ktorých sa týkajú tieto súvisiace rozhodnutia, nedošlo vo vzťahu k posudzovanej právnej veci sťažovateľky zo strany odvolacieho súdu k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

22. Najvyšší súd uvádza, že jeho rozhodovacia prax *„zotrúva na názore, podľa ktorého zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď pre nadbytočnosť (§ 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce) najskôr po prijatí rozhodnutia o organizačnej zmene, nakoľko až po jeho prijatí môže mať vedomosť o novej organizačnej štruktúre a celkovom počte obsadených a voľných pracovných miest. Z hľadiska časového sa ponuka inej vhodnej práce musí uskutočniť ešte pred tým, ako dá zamestnávateľ zamestnancovi výpoveď, najskôr však po rozhodnutí zamestnávateľa o príslušnej organizačnej zmene. Splnenie podmienok pre existenciu ponukovej povinnosti zo strany zamestnávateľa je potrebné posudzovať podľa stavu, ktorý je tu v čase dania výpovede (4 MCdo/5/2010). Rozhodujúcim je, či zamestnávateľ má v čase dania výpovede voľné pracovné miesto, ktoré je pre zamestnanca vhodné. Voľným pracovným miestom je pracovné miesto, na ktorom má zamestnávateľ v čase dania výpovede možnosť zamestnanca zamestnávať. Nemožnosť zamestnanca zamestnávať znamená, že zamestnávateľ nemá pre zamestnanca žiadnu prácu; ide tu teda o absolútnu nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať (pozri R 51/1997). Vo vzťahu k splneniu ponukovej povinnosti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce je teda relevantné iba to, či zamestnávateľ disponuje voľným pracovným miestom v okamihu, kedy dáva zamestnancovi výpoveď. Skutočnosť, že zamestnávateľ neskôr prijme do pracovného pomeru iného zamestnanca na pracovné miesto, ktoré by vzhľadom*

na svoju kvalifikáciu mohol vykonávať aj zamestnanec, ktorý dostal výpoveď z dôvodu nadbytočnosti, nie je z hľadiska splnenia ponukovej povinnosti zamestnávateľa podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce právne relevantná (8 Cdo/194/2017)...Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, podľa ktorého žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a tak dovolanie žalobkyne odmietol sčasti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP, sčasti podľa § 447 písm. f/, nakoľko dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.“.

23. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky vo vzťahu k obom dovolacím dôvodom, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

24. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

25. V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa výkladu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ najvyšším súdom sa ústavný súd pridrža svojich záverov uvedených v uznesení č. k. II. ÚS 45/2021 z 11. februára 2021.

26. Ústavný súd zároveň vo vzťahu k tejto námietke konštatuje, že sťažovateľka v dovolaní neuviedla rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie či Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa riešenia relevantnej právnej otázky v jej právnej veci, od ktorej sa odvolací súd odchýlil, s ktorými by sa bol povinný najvyšší súd vysporiadať. V dovolaní uvedené rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sa týkajú porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k namietanému nedostatočnému odôvodneniu odvolacieho rozsudku, nie riešenia právnej otázky podstatnej pre rozhodnutie vo veci samej, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť, preto ústavný súd považuje túto námietku za nedôvodnú.

27. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania, majú podľa názoru ústavného súdu oporu nielen v aplikovaných ustanoveniach

Civilného sporového poriadku, ale i v judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú v odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov považuje ústavný súd za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľky.

28. Ústavný súd v namietanom uznesení nezistil ani taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na rovnosť strán. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd. Najvyšší súd svojím postupom neuprel sťažovateľke žiadne právo a nijako ju neznevýhodnil. To, že rozhodnutie spravidla vyznieva v neprospech jednej zo strán, nemôže byť zásahom do rovnosti strán, ale ide o prirodzený výsledok sporového konania.

29. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľky podľa ústavy, listiny, charty a dohovoru, ktorých porušenie namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

30. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu